

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint ötször: vasárnap, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca 155. szám Gergurov-féle házban.

hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lömények intézendők és minden díjak fizetendők.

Felelős szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Kiadják:

Gruda Pál és Társa.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.

Neptantóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.

Reflexiók.

(Még egyszer asokról a hálkai falakról.)

A „Közigazgatási basáskodás bel-
ügyminiszteri assistentia mellett“ cím-
 alatt közölt adatok megtaníthatnak
 bennünket arra, hogy politikai ható-
 ságaink intézkedéseinek inkább rugója
 a bosszú és a gyűlölet is lehet. Nem
 esoda. Hivatalnokainkban már cleve
 elfojtják azt a nemes öntudatot, hogy
 a midőn hivatásukat teljesítik, elisme-
 rést és jutalmat csakis akkor nyer-
 hetnek, ha az administratio objectiv
 feladatait lelkiismeretesen végzik, bár-
 minő legyen különben meggyőződésük.
 Azokat, a kik politikai szolgálatokkal
 akarják egyéb fogyatékoságaikat
 leplezni, megjutalmazták. A vissza-
 éléseket elkövető tisztviselőket védel-
 mezik. Polgáraink így fáradhatnak,
 építhetnek, védhetik saját és övéiknek
 életét, testi épségét, de az önkény és
 visszaélések elől nem fognak menek-
 vést lelni soha.

Mindenki tudja, hogy a jogoknak
 és intézményeknek köre mire való.
 Azok nélkül mi biztosítaná a társa-
 dalom tagjainak személyi és vagyoni
 biztonságát, erőinknek és érdekeink-

nek szabad érvényesítését bármily
 hatalom részéről jövő erőszakoskodá-
 sok ellen?

Azt halljuk már gyermekkorunk
 óta, hogy mindannyian egyenlők va-
 gyunk. Az Isten saját képére terem-
 tett bennünket. Szívünkbe csepegtetik,
 hogy Magyarország a szabadság ha-
 zája. Ezért sikerült egy ezred-éven
 át e földön megmaradnunk. Az igaz-
 ság és szabadság elvei lelkesítették
 elődeinket. Némelyek még azt is el-
 hiszik, hogy nálunk a közigazgatás
 van a nemzetért és nem a nemzet a
 közigazgatásért.

Szemző István esete megtaníthat
 mindenkit arra, hogy mit adhatunk
 Magyarországon a szabadság és
 egyenlőség elveire, a szentírásra, a
 jogokra.

De lehet-e egyáltalán Szemző
 István hidkarfalai magasságának kifó-
 gásától rosszhiszemű zaklatásnál
 egyébnek tekinteni?

A dolog természete szerint, éle-
 tének veszélyeztetése nélkül, senki
 olyan hidon, a melynek karfala nin-
 csen, át nem hajtathat. A ki ember-

társát ilyesmire kényszeríti, az a
 büntető törvénybe ütköző eslekményt
 követ el. A közrend pedig megköve-
 teli, hogy olyan átjárót, a melyeken
 át nagy és veszélyes a közlekedés,
 megfelelő magasságu és erősségű
 karfalak nélkül ne hagyjanak. A ki
 ilyeneket saját költségen emeltet, az a
 hatóságok mulasztását hozza helyre
 és embertársainak haláljára érdemes.
 Köztudomás szerint a bajai-utczának
 összes házaiba nem jár be és ki
 annyi fogat, mint Szemző István há-
 zába. Ötösök, négyesek. A midőn
 tehát a kapujával szemben lévő hid
 két oldalára kőkarfalakat emeltetett,
 akkor csakis a józan ész követelmé-
 nyének felelt meg és a törvények
 szellemének tett eleget.

A mi a hidkarfalak külalakját
 illeti, azok a józan észnek megfelelő-
 leg úgy építendő, hogy rendeltetésü-
 ket betölthessék, azaz megakadályoz-
 hassák a hidról való leescéseket és az
 azokkal egybekötött szerencsétlensé-
 geket. A szépészeti tekintetek csakis
 utolsó sorban jöhetnek tekintetbe.
 Szemző István hidkarfalairól különben
 maga a városi tanács is elismerte,

TÁRGYA.

A proletárok.

— A „Zombor és Vidéke“ eredeti tárczája. —

... Vírrad!

A lámpaláng mind gyérebben és hal-
ványabban szórja világát; nemsokára már
 csak egy vörös korong lesz.

Az az átkozott cognac iszonyú pusztí-
 tást visz véghez: az agy megszűnik mű-
 ködni, a gondolatok, mint a felzavart pely-
 hek, szerteszét bomlanak; a tagok izadva
 lankadnak el s nincs az a hatalom, mely
 nyitva tartsa a súlyos pilláktól lecsukódó
 szemeket.

Manny vendégei egytől egyik átztak.
 Ki itt, ki ott hever, pamlagon vagy széken:
 ahol épen utolerte az álom; a poharak összer-
 törve, feldöntve; surokban az oda csapott
 lős szék, mint egy harezitusa bünjele —
 romokban; s az asztalról leomló ital-mara-
 dek hosszú csatornaként nyúlik el a parket-
 ten, tőcsában végződve, mely lassan bele-
 szívja magát a szőnyegbe, csak fakó nyomát
 hagyva maga után.

Igazi „Csata után“-kép.

Az ablakon becsapódó hideg hajnali
 szél megrezzeníti az átvokat fáztaiban.

— Na, mi kell? ... semmi? — akkor
 hát csend legyen!

Miklós felnyitá szemeit, bámulva körül-
 nézett, de nem látott semmit; minden össze-
 folyt körülé. Csak az a hajnali fény bántotta.

— Már hajnalodik! — milyen undorító
 az a fény!

Aztán észrevette az égő lámpát. Fel-
 ugrott ágyából, hová ruhástul fektette valaki,
 s egy ideig rámeredt, míg végre, folyton
 reá bámulva, oda küszött, hogy előtse.
 Csavarta, esavarta, de még inkább felfelé,
 úgy, hogy a kanóc, roppant füstölöve,
 egyszerre megrepeszté a lámpátüveget. Akkor
 aztán lassan visszacsúszott ágya felé,
 vigyázva, nehogy bele ütdődjék valamibe;
 levette kabátját, mellényét, ingét s amúgy
 félmeztelen, rajt feledett nadrágban, befek-
 ült az ágyba és elaludt.

Miklós mar kopaszodik; az a kevés
 haj pedig, a mi megmaradt, szürkül; sápadt
 arca magán viseli az elpocsékolott életkedv
 ünött jeleget; idegrendszeré elromlott, a gyö-
 nyört már nem ismeri, — s a lelke oly
 őrös, mint a széltől átjárt régi, régi rom ...
 Roué!

De azért még mindig ő a bámult, körül-
 rajongott titán minden társaságban. Az a
 klasszikus fő, szoborszerű termet még mindig
 őrige vetélytársainak. Mindenütt ott van ő:
 a lawn-tennisek, regatta, bál, versenyek ti-
 tánja ... Csak a hire szállt már alább —
 nem az a régi, híres ecedi Asztag Miklós
 ő többé ... Roué!

... Brr! az ablakon becsapódó szél
 oly hideg.

Miklós felrezzent. Az ébredő város ti-
 tokteljes mormolása, a kocsi élesen hangzó
 robogása tisztán hallatszik be a nyitott ablak-
 kon. Néha csend lett, aztan messziről, mintha
 forrás bugyogása volna, halk dűbörgés nesze
 tűnik fel; az a nesz egyre hangosabbá válik;
 már elesedik is a hangja, — hall! csattog,

pattog, — aztán neki robot és óriásivá fajul;
 megrezzennek a házak ablakai, a poharak
 táncolnak az asztalon, — és az utcái kö-
 vezeten átrobot egy sebesen vágató kocsii
 ... Milyen örült lármának tűnik fel ez
 abban az agyban!

Miklós ágyában feltámaszkodva, bámult
 maga elé. Talán gondolkodik

Az ablak mellett egy alak mozgolódni
 kezdett. Felítte fejét, körülnézett, — aztán
 odalépdelt az asztalhoz. Sorban kihörpöntette
 az üres poharakat s mikor semmit sem talált
 bennök, de az égető szomjuság győzörte,
 nekiesett egy mosdótálnak és itta ... itta ...

... A tál nagyot csörrentve esett a
 padlóra: óriási töcsa keletkezett.

— Ki az? ki van itt? — lelélek! ordítá
 Miklós a remélt hangján; ugy tetszett neki,
 mintha egy cyclops volna s menten agyon-
 üti őt.

Az alak roppant flegmával odabámult,
 de mikor csak egy kiáltozó embert látott,
 szépen megfordult, átledelt a tőcsán — és
 szóltanul lefeküdt a földre, mintha mi sem
 történt volna.

Miklós sokáig nézett maga elé. Azt gon-
 dolta magában: mily rut, állatias volt ez;
 mennyire sütyedt az emberi méltóságai! —
 Mig végre szemeit elnyomta végkép az álom.
 ... A gyönyörnek ez volt a vége.

Asztag Miklós odahajolt barátja arcához
 és lassu hangon mondta:

— Te Karcsi, mit gondolsz nekem adják
 azt a Csonoki lányt? a kisebbiket?
 — Nem.

hogy azok a külesin tekintetében kifogástalanok.

A hidkarfalak céljuknak csakis akkor fognak megfelelni, ha minél erősebbek és magasabbak. A szakértők egybehangzó véleménye szerint azon átjárók karfalai, a melyek kocsiközlekedésre vannak szánva 60 ctméternél alacsonyabbak semmiesetre sem lehetnek. Nincs a világon hely, a hol a hidkarfalakat 60 ctméternél alacsonyabbra építenék, annyira ellenkeznek ez mindazzal, a mi a hidkarfalak rendeltetésével összefügg. Szemző István hidjának karfalait mégis azért kifogásolták, mert azoknak magassága 60 ctm. nem pedig 35 ctmeter. A 35 ctmeter magas hidkarfal valóságos parodiája a biztos átkelésnek.

De építhetett-e Szemző István viszonyaink között egyáltalán 60 ctméternél alacsonyabb karfalakat?

Jogszabályokhoz magát nem tartotta. Zombor városának még nincsen olyan szabályrendelete, a mely ez irányban intézkednék.

Az általános szokásra sem lehetett figyelmelem, minthogy például a városon keresztül, a canalis felé vonuló levezető árok átjáróinak karfalai még 30 ctm. magasak sinesnek. A legtöbb karfal nélkül szűkölködik. Azokon a kocsik egy-két ölnyi magasságban kénytelenek áthaladni anélkül, hogy a kocsiban ülőknek, vagy a vonó állatoknak biztonságát bármi is védelmezne. Míg a polgári casino sarkán és több más pontján a városnak a hidkarfalak egy méternél is magasabbak. Azt hitte, hogy legjobb lesz az arany középúton megmaradni.

Ezért építtette hidjának karfalát 60 ctmeter magasra.

De hiába ott az igazság, a méltányosság, ha közigazgatási hatóságaink valakibe bele akarnak kötni. Még életet sem védheti az illető. Már elege is el van veszve. Szemző István hidkarfalainak a története a legvilágosabban igazolja ezt.

A legbámulatosabb az a hazudozás és ragaszkodás, a mely az egész eljárásról vörös fonálként húzódik át.

A veszélyesnek, a szépnek, az izlésesnek fogalmait erre az alkalomra külön és csodálatos elemekből alkották össze. Megállapították, hogy a 60 ctmeter magas, köből emelt hidkarfal szépsézetit okokból sehol sem tűrhető meg. Megdönthetetlen tételeként állították fel, hogy négyes és ötös fogatokon 30 ctm. magas karfalak fenforgása esetén még a tarpéi sziklákon is veszélytelen a közlekedés. Vezérfonalul fogadták el, hogy csakis 35 ctmeteres karfal lehet izléses. Véleményük szerint lovak számára mindig alacsonyabb karfalak szükségesek, mint emberek számára. Sőt még fából vaskarikát is képesek lettek volna gyártani, csak hogy Szemző Istvánnak ne legyen igaza. Természetes, hogy Szemző István az ilyen határozatokba bele nem nyugodhatott. Kért, felebbezett, szóval elkövetett mindent, hogy karfalai kellő magasságuk maradhassanak. Látta a veszélyt, a mely őt és öveit, 35 ctmeter magas karfalak mellett fenyegeti.

Az ügy folyamán a belügyminiszter így irt le a közigazgatási bizottsághoz: „Tekintettel az ügy természetére, a városi tanácsot figyelmeztesse, miszerint a szóban forgó határozatok

foganatosítása tekintetében *felebbező Szemző Istvánnal érintkezésbe lépjen és a legkevésbé zaklató eljárást alkalmazza.* Csakhogy akkor hiába való dolog lett volna az egész hajszja. Ezen parancsnak engedelmeskednie annyit jelentett volna, mint meghajolni Szemző István előtt. A belügyminiszter leirat idézett passusát ennél fogva észre sem vették. A cél szentesíti az eszközöket.

Hosszas huza-vona után, a belügyminiszter még az éppen városunkban időző Széll Ignác belügyminiszteri tanácsost is utasította az ügy megvizsgálására. Ez, személyes és közvetlen tapasztalatok alapján, mindenben Szemző Istvánnak volt kénytelen igazat adni. Már-már a dolgok természetes rendje szerint dőlt el az ügy, a midőn a legislegvégső pillanatban értesítik a minisztert arról, hogy az egész dolog tulajdonképpen politikai herce-hurca a nemzeti párt zombori vezére ellen. Ezen érv elől azután az igazságnak földre kellett vonulnia. A kormánypártiak egész tornyokat építhetnek még a gyalogjárók mellé is, de Szemző István hidjának nem lehetnek karfalai.

Nagyon szomorú azon ország polgárainak a sorsa, a melyben olyan férfiak is, mint Szemző István, ki vannak téve a hatóság önkényének, kicsinyes és vérg sértő zaklatásoknak. Mit várhatnak nálunk a szegények, a védtelenek, ha már a kiválóbbak is ilyen elbánásban részesülnek. Szemző István azonban megmutatta, hogy miként kell a legalábbvaló támadásokkal szemben is úgy megállani, hogy abból csakis a közjó huzzza a legnagyobb hasznot. Hidkarfalai miatti meghurezoltatása alatt bebizonyította, hogy az ilyen

Asztag hátradőlt székében, nagyokat szitt cigarettéjéből, de az a temérdek szivar, mit az éjen at elfüstölt, felette nyelvet — ez sem izlett. Eldobta valami sarokba, aztán halkán mormogá:

— Nem.

Dávid Károly és barátja maradtak már itt. Az óra délfelé jár s a többiek mind elszédtek: az a sapadt gyerek, a Mannyi, a ki megvendégelé őket, alszik még csendesen. A szobát az inas kitakarítja, ugy a hogy lehetett. Asztag Miklós kis idő múlva ismét megszólalt.

— Te Karscsi!

— Nos . . . igen.

— Te Karscsi, ugye csunya az a Csonokny lány?

— Csunya, felelé a kérdezett s Miklós melankolikusan mormolá utána:

— Csunya.

A Karscsi egyre álmosabb lett. Az a két órai pihenés még inkább ellankasztá. Minek is verték fel álmából, mert nem hagyták, hiszen néki ugy sincs dolga semerre.

— Te Karscsi, álmos vagy? no hat ne aludj. Szeretnék veled beszélgetni. Hallgatsz?

— Hallgatlak.

— Mondd, ha nem adják nekem azt a Csonokny lányt, mit tegyek?

— Lódd magad föbe.

Miklós gondolkodott: „Igaz van annak; mihez is fogjon ő most már?”

— Lódd magad föbe; suttogá komolyan Dávid Károly; — aztán hozzá tette: én is követni foglak nemokára.

Miklós cigarettét sodort s rágyújtott újból. Hosszu hallgatás következett. Mindkettő el volt foglalva gondolataival.

Asztag hirtelen felüté fejét.

— Te Karscsi! ha nekem adják azt a

lányt, becsületes ember leszek újra. Szavamra mondom, becsületes!

A másik félálmosan mormogá:

— Azt jól teszed.

— Igen barátom! Kifizetem adóságaimat s a mi a hozományból megmarad, azon veszek Szeesen egy kis birtokot; oda rugom ezt a fővárosi életet, melylyel már torkig vagyok — és elkezdem az életet újból; de másként, másként mint eddig! nemes ember leszek újra!

Karscsi halgattak ül, rámeredve barátjára; míg tompán kérdezé:

— De ha nem adják?

Miklós hevessege egyszerre lecsillapult.

— Ha nem adják? . . . Te pajtás,

mit gondolsz, hogyan juthatnék annak a gaz nációnak kegyébe?

— Én nem tudom.

— Hát hogyan bizonyítsam be neked, hogy én becsületes ember vagyok? Mert az vagyok: eremben háromszázados nemesi vér buzog, a szecsei Asztagok vére. Ha szegény is vagyok most már, ha elpazaroltam is az apai kétezer holdat: én erzem, hogy az az öröklött nemesi vér nem pusztul ki az érből soha!

Asztag Miklós kis szünet után keserűen felkacagott.

— Bahhaha! — azok a nyomorult kutyák! azt hiszik, ha nincs már vagyoni, a becsület is elúszott. S miért úszott el? — ő miattuk! ők kapták! . . . haha — ilyen a világ: a szolgál szedi fel azt, amit ura elhány, s mikor az végre kifosztatott, a kutya kezd neki parancsolni, csörtetve zsebeit. — Tönkre mentem; de nem bánom: arra csak úr képes. A philister otthon ül s melengeti tenyerét a kályhán. Nem bánom; istenemre mondom: nem! S ha még volna, azt is elhányám cigányra, fogatokra, kár-

tyára. — Ugy éljek tán, mint a többi: ebmódra éhesen ugatva? Nekem nem elég, ha megélhetek; nekem nem elég, ha kenyerem van; élvezek, kellemek! míg meg nem roppan a test az élvezek alatt. Dáridó naponta; szerelem ezerfajta; szenvedély millió — míg a golyót nem választom . . . ez az a vég, ez az!

Karscsi tüveges, álmos szemével meredt barátjára: ez a hang imponált neki — ha nem is értett zavart agyával belőle semmit.

Asztag egészen berekedt; homloka izzadt, de lelke fel volt korbácsolva s szenvedélye felgyult. Felpattant szekeréről, odafutott a szekrényhez s kiragadva a rummos palackot az asztalra csapta azt.

Karscsi eddig egy szót sem szólott; most azonban felnyitotta száját s a lehető legremültebb hangon suttogá:

— Még iszunk?!

Szegény fiu összeborzadt e gondolatra s néma félelemmel nézte, mint önti azt az erős italt barátja — s még kaczag is utána. . . . Brr!

Asztag Miklós hirtelen kiesett nagyuri szerepéből s hátra dőlt székén. Lehet, hogy az erős szesz kábította el pillanatra. Újra a régi lett: melankolikusan, pessimista. Hosszan nézte barátjának az álommal küzdő pillait; — és valami jutott az eszébe is: egy árva garasa sincs. Kellemetlen helyzet! — de már megszokta, hisz gyakorta van ugy.

Karscsi egyre pislogott, mint az olajtalan mécs, míg végre ellankadt s besüppedt a fauteuilbe. Miklós érdeklődéssel nézte ezt a küzdelmet — azután felkelt, lábujjhegyen az alvó házigazdához sonpolygott és — tárczából egy östöt kivett.

Ebből néhány napig ismét megélhet.

Virtler Ferencz.

orytámadásoknak a legbiztosabb ellenmérge az, ha azokat méltósággal viseljük el. Kövessük zászlaját ezentul is tántoríthatatlanul. A politikai tisztesség, lovagiasság és igazság jelképe az.

Fertőtlenítő gépek versenye.*)

Megyéni hatósága a belügyminiszterium rendelete folytán be akarván szerezni a fertőtlenítés céljaira szükséges legalkalmasabb gépeket, felhívta az összes hazai gyárosokat gepeik bemutatására, azoknak megvizsgálására szakbizottságot alakított, melyben résztvett Pavlovits Simon megyei főorvos elnökelete alatt a miniszterium kiküldötté dr. Raisz Gedeon közegészségi felügyelő ur is.

Volt ugyan városunkban egy lap, a melynek szakembere megelőzte a szakbizottság határozatát a vélemény-mondásban egy nappal, de annak a lapnak cikkeit az ördög se olvassa s így kár arra a szót is vesztetni, különben is az egyoldalú kritikának a cseljét nagyon könnyű eltálatni.

Megyéni szakbizottsága eltekintett régi elavult rendszerektől, s azon új vívmányt képező rendszerű gépek mellett döntött, melyek a fertőzött hazhoz vitetven, a sterilizatorokat levéve beküldik a beteg szobájába, ott megtömetvén a fertőtlenítő anyagokkal, legmentesen zárva vitetnek a haz udvarán álló gépkocsira, ott fertőtlenítettek és már fel óra múlva tiszta vízmentes állapotban adatnak az tulajdonosaiknak, és minthogy ezen kocsi a fertőtlenítő szereket és egyéneket is magával hozza, addig a míg a ruha és ágyneműek fertőtlenítettek, addig a lakos is fertőtleníthető, és így a stabilgép marad azon célra, melyre eredetileg szerkesztették, a kórházak használatára.

Felmentendő itt különösen az is, hogy azon utanzott locomobilszerű gépnek nem csak az ára drágább, hanem kezelése is, mert ahhoz vizsgázott gépész és fűtő szükséges a robbanás elkerülése végett, mivel az magas nyomással működik, míg a többi bemutatott gépek a 101—102 főfokot magas nyomás nélkül aramló gőzzel érik el. Nevezetes, hogy az ezen okozott előidező gummi tömlőt gancsolják és nem veszik észre, hogy épen ez által van mellőzve a magas nyomásnak szüksége, mit más gépeknél a külön locomobil fűtés és az attól vascsöveken vezetett gőznek lecsapódása okoz.

Latunk két nehéz stabil és egy ugyanolyan kocsiara szerelt fertőtlenítő gépet a kiállításán. Mindenikhez még egy kis locomobilra van szükség, mely a gőzt hosszas fűtés és gépeszi kezelés mellett szolgáltatja. Ez a kórházi szükségletnek igenis megfeleltek, de masnak kevesse.

A bécsi vízvezeték és gázberendezési társaság két gépet mutatott be. Az egyik stabil, nagy szerkezet, cselzerű berendezéssel, hibája, hogy egészen öntött vas-gép. Fűtése egyszerű, gépeszt nem igényel, de nehézségenél és öntött vas szerkezeténél fogva nálunk nem használható.

A Zellerin-féle részvénytársaság egy stabil gépet mutatott be. Ennek fűtése csel-szerű, gépeszt nem igényel, hibája azonban, hogy csak egy ajtóval bír s így még kórházaknak sem ajánlható.

Az első magyar lámpa és fémáru gyár részvénytársaság két stabil gépet állított ki fenér bádógból. Ezek a kritikát semmiképen sem állják ki.

Teltsch Gáspár helybeli optikus is állított ki egy ügyes kis szerkezetet, mely könnyen kezelhető, s melynek fő előnye, hogy rövid idő alatt fűthető be. A szárító szekrény jelenlegi alakja azonban használhatását kizárja. Mint halljuk, Teltsch az ő fertőtlenítő gépet csak negyvennyolc óra lefolyása alatt

állította össze, s így nem csoda, ha hiányos, de ha javításokat eszközöl a kiállító rajta, komoly ügyelemben vevést fog már olesóságánál fogva is ez a kis gép igényelni.

A Tarnóczy-féle tűzőlőszersz és gépgyár részvénytársaság egy darab stabil, két darab négy kerékű kocsiara és egy darab két kerékű targonczára szerelt gépet állított ki, (ez utóbbi csak egy ló befogatás igényli) továbbá bemutatott egy nagy trágyaszállító és egy szerkeszt.

Első tekintetre is meggyőződött mindenki, hogy ezen gyári tanulmányozva hazai viszonyainkat, a tudomány legújabb vívmányait ezekhez alkalmazta.

Gépezeteki könnyűek, oly vaskocsikra vannak szerelve, a melyek a mi tőkéletlen utainkon is járhatnak, tehát a fertőtlenítés nehézség nélkül minden haznál eszközölhető, és pedig úgy, hogy a tartály a házba is vihető és megtölthető és ismét a kocsiara állítható. Ez megbecsülhetlen vívmányt képez a hazai fertőtlenítés történetében, mert az által elkerülhető az, hogy a fertőzött anyagoknak a fertőtlenítő géphez való czipelése által a fertőző spórák egész utcákat, néha egész községeket befertőzzenek.

Városi ügyek.

Hirdetmény. Miután a város bel- és külterületén veszttségben szenvedett kutya kóborolt s az utcán levő ebeket, sőt három embert is megmarta, a fennálló törvény- és rendelethez képest felhívom a közönséget, miszerint ebeket alulit naptól számitandó 40 napig megköve köteletségének ismerje. Egyuttal megjegyzem, miszerint az ebek az utcán csakis harapas ellen biztos szájkossárral ellátva pórázon (erős zsinégen) vezethetők, mert a kóborló ebek kivétel nélkül kiirtatnak. Tekintve, hogy az ebűlben szenvedett kutya embereket is megmarta, óva figyelmeztetem a közönséget, hogy a birtokában levő kutyan észlelendő harapási vágyat, vagy egyéb gyanus körtüneteket a városi rendőrhivatalnál haladéktalanul jelentse be. Zomborban, 1894. évi augusztus hó 8-án. Schlagetter Gyula s. k., polgarmester.

Hirek.

— **Halálozás.** Városunknak egy érdemekben gazdag polgára, a közügyeknek áldozatkész előharczósa hunyt el tegnap este Schaffner József személyében. Hosszu életet élt, de egész élete a becsületes munkának volt szentelve, s mikor már élvezheté munkásságának gyümölcsét, a nyugalmat, akkor szívvel-lelkkel a közügyekért munkálkodott. Városunk szabadelvű partja benne aletnökét gyászolja, de gyászolja benne az áldozatkész hazait az egész város pártkülömbőség nélkül. Haláláról következő gyászjelentést tettük: Alulirózzat a saját, valamint számos rokonai nevében mély fájdalommal tudatják, hogy családjuk hön szeretett feje Schaffner József a koronás arany-érdemkereszt tulajdonosa, f. évi évi augusztus hó 9-én esti 10 óraker, életének 71. évében, hosszas szenvedés után jobbltre szenderült. A megboldogult földi maradványai folyó hó 11-én délután 1/26 óraker fognak a gyászházban (Flórian-utca 367. sz.) beszenteltetni és a Szent-Rókus sarkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig ugyan e hó 14-én reggel 8 óraker fog a helybeli r. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutattni. Zombor, 1894. évi augusztus hó 10-én. Legyen nyugalma csendes! Emléke áldott! Dreher István, Dreher Móricz, öz. Hölzl Zsigáné szül. Dreher Emilia, Raspottnig Karolyne sz. Dreher Laura és férje, Lovász Márton szül. Schaffner Jenő, Schaffner Károly, unokaöcsesei és hugai. Schaffner Károly, öcse. Öz. Joksmann szül. Schaffner Teréz, Schwerer Janosné szül. Schaffner Mari, testvérei. Schaffner Karolyne szül. Burgstalter Mari, sógornője. Schwerer János, sógora. — A zombori első betegsegélyző és temetkezési-egylet, melynek a megboldogult előke volt, haláláról külön gyászjelentést adott ki.

— **Gyilkosság.** Plavsits Nikola szálási embert a kukoricza földön tegnap virradóra meggyilkolta találtak. A gyantu Sztricevits Branko jómódu zombori földbirtokosra irányult, mert a meggyilkolt ennek kukoricáját több ízben lekalasztta. Sztricevits a rendőrség letartoztatta, s ma már az is szállította a kir. ügyészség fogházába. Sztricevits tagadja a tettet s alibiének igazolására tanukra kivatkozik. A vizsgálatot Hettesheimer Henrik vizsgálóbíró a legnagyobb erélyvel folytatja, s még tegnap kiment a helyszínére. Vádlott hozzátartozói a védelemmel Jerkovits Antal zombori ügyvédet bízták meg.

— **Hymen.** Raab Béla vármegyei árvaszéki tb. főszámvevő eljegyezte Fendt Vilma kisasszonyt Kaposztafaluról.

— **Vizsgálatok akatymári jegyző ellen.** Folyó hó 11-én folytatolagos vizsgálat lesz Katymáron Schäfer a felfüggesztett jegyző ellen. Ez alkalomra be vannak idézve Egger János madarasi aljegyző és Tóbi József katymári végrehajtó is. E két uri ember előttemezte azt a hamis okmányt, melynél fogva Petres Sztipe 1891. szerződött, holott a szabadkai törvényszéknél elfekvő hiteles halotti kivonattal igazolva van, hogy nevezett Petres Sztipe 1888-ban meghalt. E hamis okmány által két árva van örökségében megőrvidite. A vevők a vizsgálóbíró előtt kijelentették, hogy az okmányt Egger János, Schäfer tollbamondása szerint töltötte ki.

— **Kinevezés.** Szabadka város főispánja Springer Lajos kulai ügyvédet, zombori földinket Szabadka város törvényhatóságához helyettes jegyzővé nevezte ki.

— **Halálozás.** Hreblay József gazdatiszt és okleveles gazda f. hó 6-án Prgl.-Szt.-lvánón életének 36-ik évében elhunyt.

— **Gyászír.** E hó 8-án temették el nagy részvét mellett Lang Lőrincz hódásghí földbirtokost és tekintélyes polgárt.

— **Esküvő.** Dörfler Lajos zombori földink a budapesti állami gépgyár tisztviselője f. hó 6-án esküdött örök hűséget a budapesti József-városi templomban Spitsuch Zsuzsika kisasszonynak.

— **Egy hitközség baja.** A zentai zsidó hitközség egy nagyobb küldöttség tisztelget a napokban a kultuszminiszternél, föltárva a hitközségben dúló adatlant állapotokat. Több szabálytalanság, visszaélés folytán a hitközség elmozdította Bergel emil hitoktatot az állásától, kit azonban többen szívesen látna meg most is állásában. A hitközség Pollák Emauelt választotta meg hitoktatónak, ki azonban Bergel es hívei hatalmaskodása folytán nem funkcionálhat. Támogatják Bergelt a megye volt tanfelügyelője, Czifrusz Ferencz és a ker. főigazgató: Platz Bonifacz. A hitközség küldöttségének állítása szerint ők a hitoktatot saját tetszésük szerint választják meg s ehhez sem a tanfelügyelőnek, sem a főigazgatónak semmi közze nincs. Braun Soma szolt a a küldöttség nevében a kultuszminiszterhez, intézkedést kérve a tanfelügyelő es főigazgató beavatkozása ellen. A miniszter ígéret tett a küldöttségnek, hogy az ügyet beható vizsgálat tárgyává teszi. A küldöttség megéljenezte a minisztert beszéde után.

— **A bulkeszi ifjúság** f. évi augusztus hó 15-én (szerdán) a „bulkeszi csárdán” az ujvidéki Stirezinger-féle zenekar közreműködése mellett jótékonycélu táncvigalmat rendez.

— **Uj gyógyszerintar.** A belügyminiszter a Szóntan felállítandó uj gyógyszerintar személyes üzleti jogat Rényi Béla Árpádnak adományozta.

— **Pályázat.** A kulai adóhivatalnál adótárnoki állásra pályázat van hirdetve, mely állásra folyamodványok két hét alatt adandók be.

— **Műkedvelői előadás.** A hódásghí ifjúság augusztus hó 18-án a Kalocsán lete-sítendő „Tanitók háza” javára a nagyven-deglő összes helyiségeiben táncal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Az előadás műsora a következő: 1. Vasárnapi regg.

*) Lapunk egy barátjától, ki e téren szakmese rettel bír, vesszük az alábbi rezenziót azokról a fertőtlenítő gépekről, melyek a legutóbbi napokban megtartott kiállításán bemutatva voltak.

Köszöljük egész terjedelmében, mert úgy szak-szerűsége, mint azon körülményével fogva, hogy a bizottság is e cikkben elfoglalt álláspontot tette magáévá, az kiváló figyelmet érdemel. Rovatvezető.

Kreutzer K.-tól. Előadja a hódsági ifjusági enekkar. 2. Mazurka. Benjámín Godárdtól. Zongorán előadja Rausch Irén k. a. 3. „Nedz meg az anyját.” Vigjáték 3 felvonásban. Berczik Á.-tól. Személyek: Viski Albert, Lescheditzky János. Leontin, neje, Trischler Fáni k. a. Edit, leányuk, Schwerer Mariska k. a. Téssy Tamás, Kubesch József. Lajos, unokaöccse, Schumacher Dezső. Szeredy Alfred, Leszmeiszter Antal. Homokiné, Hrubányi Mariska k. a. Iza, lánya, Trischler Paula k. a. Inas, Treuer Antal. — 4. Magyar király-induló. Hubert K.-tól. Zenekíséret mellett előadja a hódsági ifjusági enekkar.

— **Tüz Csantavéren.** Csantavéren — mint onnan írja levelezőnk — szerdán a késő esti órákban kigyuladt Kovács János nádas tetejű háza. Nagy dolog idő lévén a munkások nagy része a mezőségen volt elfoglalva s így községünk intelligens polgáira nehezedett a mentés nehéz munkája, meg is felelt szerencsésen kötelességének; óriási fáradtság arán sikerült vizes ponyvak felvonása által a csak néhány méternyi távban levő nádas tetejű szomszéd házakat megmenteni. A ház biztosítva volt.

Két

kereskedőseged

az egyik a ki már 5—6, a másik pedig ki 2—3 év óta mint segéd működik azonnali belépésre alkalmazást talál

Vidákovits György

zombori divat- és vászonkereskedésében. Megkivántatik a magyar, német és szerb nyelv.

4—6

205. sz.
bv. 1894.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében czennel közhírré teszi, hogy a hódsági kir. járásbíróság 1894. évi 1831. számú végzése következtében dr. Crics A. Milán ügyvédi ügyvéd által képviselt Georgievits Antal ügyvédek czég javára Krensner Árpád és társa parabutyi czég ellen 418 frt 75 kr. s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 500 frt 82 krra becsült vászerkedési áruk stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a hódsági kir. járásbíróság

1908—1894. számú végzése folytán 271 frt 1 kr. tőkekövetelés, ennek 1894. év június hó 13. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 44 frt 78 krrban bírólag már megállapított költségek erejéig Parabutyon alperes lakásán leendő eszközésére **1894. évi augusztus hó 13. napjának délutáni 3 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Hódsághon, 1894. évi július hó 31-én.

Kanyó Béla,

kir. jbir. végrehajtó.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár-részvénytársaság BUDAPESTEN.

IRODAK:

Gyár és iroda:	Városi iroda és raktár:	Főraktár:
VI., külső váci-út 29—35.	Podmaniczky-utca 14.	Kerepesi-út 77. sz.

Gőz- és járgány-cséplőkészülék,

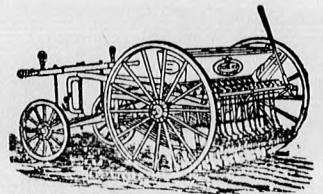
mélyítő és egytetemes aczél-ekék

eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle egyvasu ekék, talajmivelő-eszközök, valamint

Schlick-féle sz. „Haladás” sorbavető-gépek.

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindenemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kéveket és marokra aratógépek és fűkaszaló gépek, szállítható mezői vasutak stb. stb.

Előnyös fizetési feltételek. — Legjutányosabb árak. Arjegyzekek ingyen és bérmentve.

Gruda Pál és Társa

könyvnyomdája Zombor,

Kossuth Lajos-utca Gergurov István-féle ház udvarán.

Telefon-szám 51.

A kor igényeihez mérten fölszerelt s magyar-német s szerb szövegű nyomtatványok készítésére berendezett könyvnyomda, — mely a zombori kir. törvényszéknél vezetett kereskedelmi cégjegyzékbe is föl van véve, — ajánlja magát a n. é. közönségnek

mindennemű nyomtatványok elkészítésére.

Különösen felhívjuk a mélyen tisztelt ügyvédi kar figyelmét a folyó évi november 1-én életbe lépő 1893. évi XIX t. cz. szerint szükséges ügyvédi blanquettákra, melyek közül az új törvény szerinti

keresetet, ellentmondást és fizetés meghagyás iránti kérvényt

100 darabonként 1 frt 80 krajczárjával készítünk.

Ügyvédi költségjegyzék 4 oldalú névvel	100 drb 1 frt 80 kr.
Intő levelek	500 drb 5 frt — kr.
Tudósító lapok	500 drb 3 frt — kr.
Negyedrét levelek vonalozva	500 drb 6 frt — kr.
Levélborítékok mindenféle színben	500 drb 2 frt 50 kr.

30 frtot túlhaladó megrendelések bérmentve szállíthatnak.

A kiadásunkban megjelenő „Zombor és Vidék”-re előfizetést bármely hó 1-től és 15-étől fogva elfogadunk.

A nagyérdemű közönség jóindulatába ajánlva vállalatunkat, maradtunk

Zombor, 1894. augusztus hóban,

hazafias tisztelettel

Gruda Pál és Társa.